

Talentontwikkeling Beeldende Kunsten en Podiumkunsten

MEI 2014

Resultaten kwantitatieve analyse onderzoeksvraag 1: opleidingen BK en PK

Enno Gerdes
Rob Winters
Irene Pohl

"Because a known fact is better
than an unknown fact."

Mark Spitz

LEER

1. Onderzoeksvragen en –methodiek
 2. Deel 1 – MBO
 3. Deel 2 – HBO
 4. Deel 3 – WO
 5. Deel 4 – Postacademische instellingen
 6. Werkgelegenheid
-

- **Onderzoeksvragen en –methodiek**
-

Onderzoeksvraag 1: opleidingen PK en BK

4

- Uit de offerte-uitvraag kunnen we de volgende onderzoeksvragen destilleren:
 - Hoeveel podiumkunstenaars en beeldend kunstenaars komen van het kunstvakonderwijs per jaar?
 - Hoeveel van deze kunstenaars (makers en uitvoerenden) stromen door naar een professie in de podiumkunsten of beeldende kunst?
 - Hoeveel kunstenaars promoveren (Phd) tussentijds? Stromen ze daarna door naar een professie in de podium- of beeldende kunst?
 - Wenselijke scope: jaren 2005-2012 en opsplitsing naar Nederlanders en buitenlanders
-

Onderzoeksvraag 1: operationalisering

5

- We geven de data-analyse vorm door achtereenvolgend in te zoomen op vier opleidingsniveaus:
 - MBO
 - HBO
 - WO
 - Postacademische instellingen
 - PhD
 - Per opleidingsniveau hebben we ernaar gestreefd zoveel mogelijk data in kaart te brengen over:
 - instroom en uitstroom,
 - beeldende kunsten en podiumkunsten,
 - Kunstenaars met Nederlandse nationaliteit en kunstenaars met een andere nationaliteit
 - Waar dit op basis van beschikbare databronnen niet mogelijk was, rapporteren we over de inzichten die we wél uit de data kunnen halen.
 - Daarnaast kijken we naar werkgelegenheidscijfers om iets te kunnen zeggen over de doorstroom naar de professie
-

- **Deel 1 - MBO**
-

- MBO opleidingen vallen in de meest strikte zin niet binnen de scope van dit onderzoek. De opleidingen zijn gericht op de praktische toepassing van opgedane kennis buiten de culturele sector. Een goed voorbeeld hiervoor is het vakgebied marketing- en communicatie in het bedrijfsleven.
 - Desondanks hebben we ervoor gekozen om MBO opleidingen (beknopt) mee te nemen in het onderzoek. Het is namelijk mogelijk (hoewel we dit niet kunnen toetsen) dat er sprake is van doorstroom vanuit het MBO onderwijs naar de professionele kunstuitoefening, al dan niet via een vervolgopleiding. Tegen deze achtergrond is het in ieder geval nuttig om de beschikbare data over MBO opleidingen te inventariseren.
 - Als databron hebben we om te beginnen CBS gegevens geraadpleegd. De beschikbare gegevens bevinden zich op een hoog abstractieniveau en laten geen verdere opsplitsing toe. Het CBS onderscheidt CBS de drie volgende relevante MBO richtingen : 'kunst, ruimtelijke presentatie en communicatie', 'audiovisuele productie' en 'grafische vormgeving'.
 - Daarom hebben wij daarnaast gebruik gemaakt van de cijfers van DUO. Hierin wordt per opleiding de uitstroom van gediplomeerden gerapporteerd.
-

De volgende opleidingen hebben wij voor podiumkunsten meegenomen:

- “Artiest”
 - Artiest (Dans)
 - Artiest (Drama)
 - Artiest (Musical)
 - Artiest (Muziek)
 - Artiest (Muziek sounddesign)
 - Artiest (Muziek uitvoerend)
 - Artiest (Sounddesign)

De opleidingen voor bijvoorbeeld podium- en evententeknik zijn toegepaste opleidingen en voldoen daarom niet aan de definitie van talentontwikkeling voor dit onderzoek.

Voor beeldende kunsten zijn geen eenduidige MBO-opleidingen te identificeren.

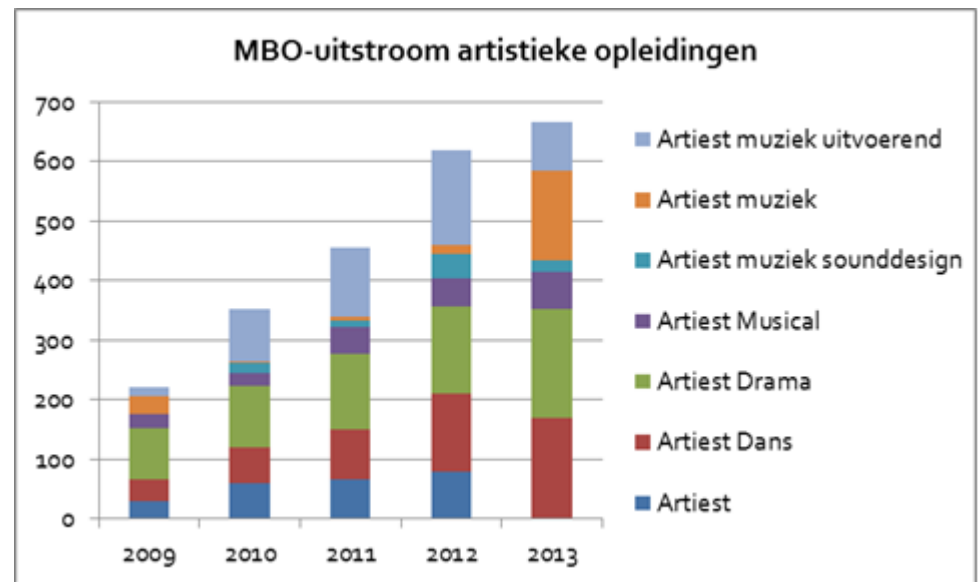
- Opleidingen in audiovisuele productie (bijv. fotograaf, cameraman, beeld-, geluid- of lichttechnicus) hebben ca. 450 gediplomeerden in 2013.
- Opleidingen in grafische en mediavormgeving vallen niet onder de definitie van talentontwikkeling voor dit onderzoek.

MBO – gediplomeerden PK

9

- Er is sprake van een gestage groei in de uitstroom van MBO opleidingen. Deze is niet aan een specifieke richting toe te schrijven.
- De grootste MBO opleidingen op het gebied van de podiumkunst zijn 'Dans' en 'Drama'.
- Recentelijk zit een relatief groot deel van de groei in uitstroom bij de som van 'muziek' en 'muziek uitvoerend'.

- **Deel 2 - HBO**
-

- Voor HBO opleidingen is 1 Cijfer HO als databron beschikbaar. De data worden door DUO gegenereerd en is door OCW beschikbaar gesteld. De data in 1 Cijfer HO bevatten alle HBO-opleidingen in Nederland.
 - Met behulp van 1 Cijfer HO kan een enorm aantal analyses worden uitgevoerd. Dit rapport bevat enkel een aantal analyses die behulpzaam zijn bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Het rapport bevat geen uitputtend overzicht van analyses die met 1 Cijfer HO mogelijk zijn.
 - Voor analyses met 1 Cijfer HO dienen keuzes gemaakt te worden. De meest ingrijpende keuze betreft de opleidingen die wel of niet worden betrokken bij de analyse. We hebben de keuzes, mede naar aanleiding van input van leden van de begeleidingscommissie, als volgt ingevuld:
 - We hebben docentenopleidingen meegenomen in de analyses. De reden hiervoor is het feit dat in de praktijk personen die deze opleiding hebben gevolgd, vaak in de professie terechtkomen.
 - We hebben opleidingen zoals arts&crafts, interieurvormgeving en landschapsarchitectuur niet meegenomen. Kort gezegd hebben we opleidingen meegenomen waarvan we kunnen beredeneren dat ze met enige waarschijnlijkheid tot de professie van beeldend of podiumkunstenaar leiden.
-

- De volgende opleidingen hebben we meegenomen in de analyse:

Bachelor	PK	BK	Master	PK	BK
Ad* dans	X		Autonome beeldende kunst		X
Ad* muziek	X		Choreografie	X	
Autonome beeldende kunst		X	Film		X
Circus and performance art	X		Fotografie		X
Circus art	X		Schilderkunst		X
Dans	X		Theatervormgeving/beeldregie	X	
Docent beeldende kunst		X	Muziek	X	
Docent dans	X		Opera	X	
Docent muziek	X		Sonologie	X	
Docent theater	X		Theater	X	
Film en televisie		X			
Muziek	X				
Theater	x				

* We hebben de dans- en muziek opleiding die leiden tot een 'associate degree' (ad) meegenomen. Deze tweejarige opleidingen aan hogescholen bestaan sinds 2006 en zijn vooral bedoeld voor mbo'ers die na hun opleiding nog door willen studeren, maar geen volledige MBO opleiding willen doen. Hierbij gaat het overigens om een jaarlijkse instroom van slechts een klein aantal personen.

HBO – niet meegenomen opleidingen

13

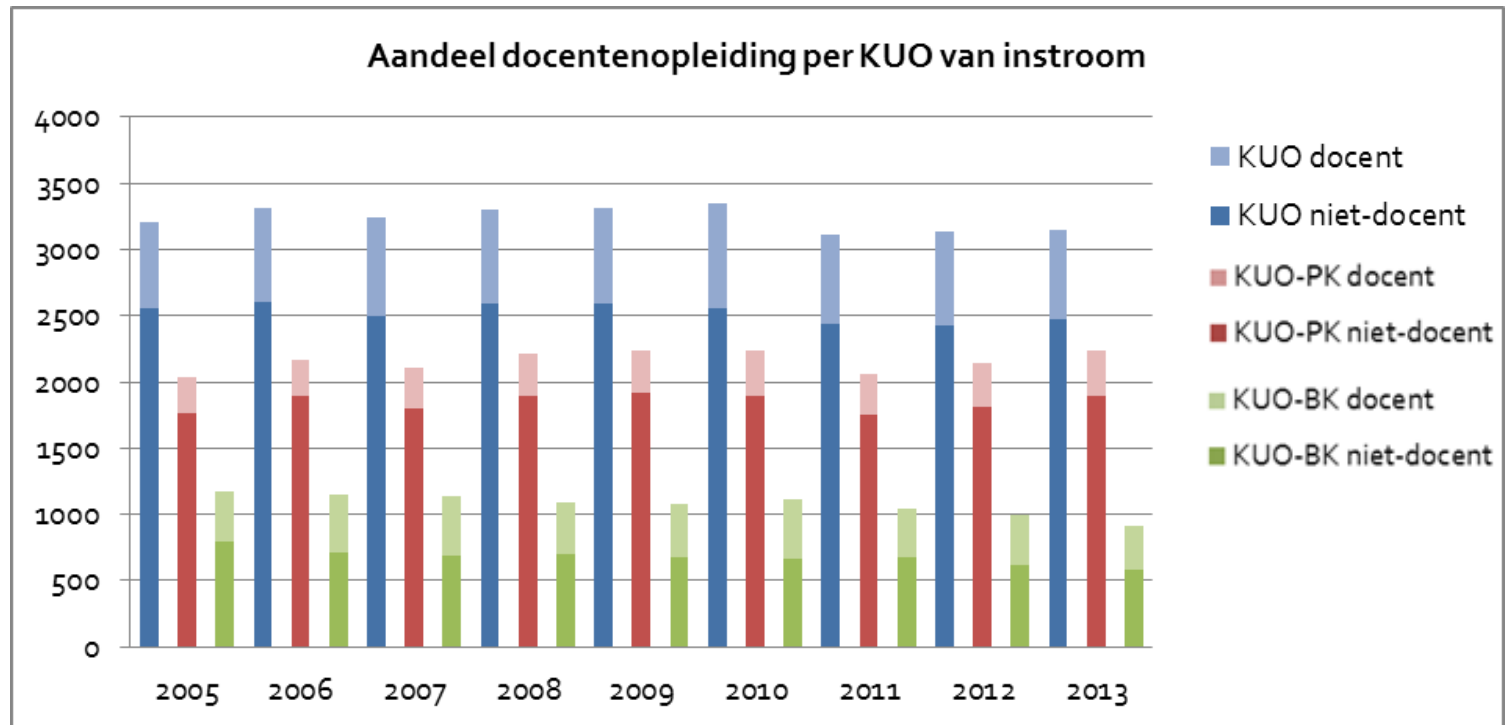
- De volgende opleidingen hebben we niet meegenomen:
 - Associate Degree:
 - Arts & crafts; Interieurvormgever
 - Bachelor:
 - Cultureel erfgoed; Muziektherapie; Vormgeving
 - Master:
 - Architectuur; Danstherapie; Fashion; Grafisch ontwerpen ; Interieurarchitectuur; Interior architecture & retail design; Kunsteducatie (ook joint degree); Landschapsarchitectuur; Media design and communication; Interactive media and environments; Modevormgeving; Stedenbouw; Type and media ; Typografie; Vormgeving ; Vrije vormgeving
-

HBO – instroom in absolute cijfers

14

- In 2005 t/m 2013 stroomden per jaar tussen de 3.000 en 3.500 studenten een HBO-kunstopleiding in (ruim 2.000 PK en ruim 1.000 BK)
- ca. 20% van alle KUO volgt een docentenopleiding (ca. 15% PK en ca. 38% BK)

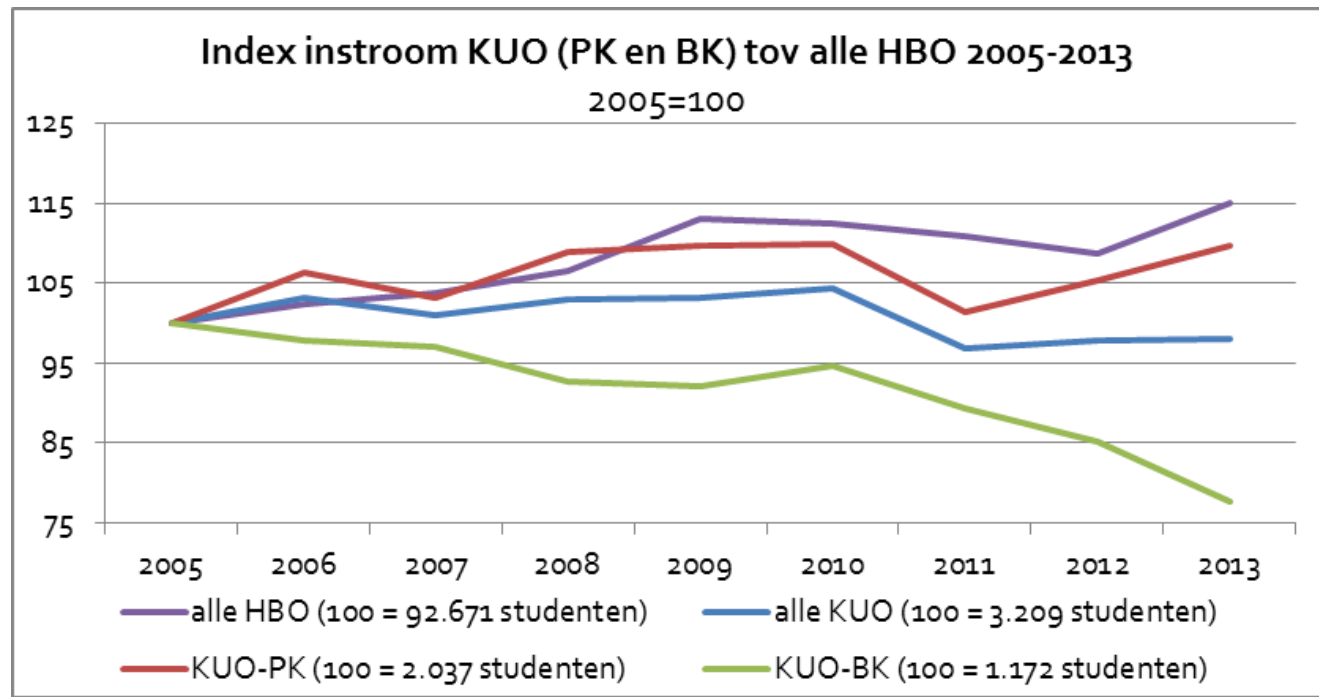

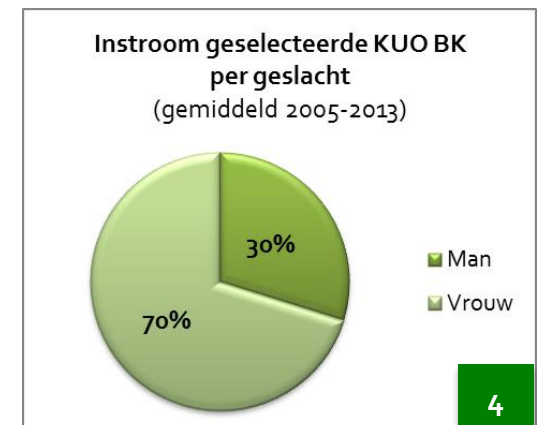
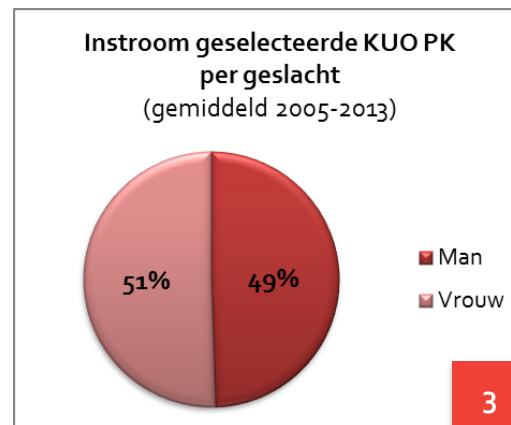
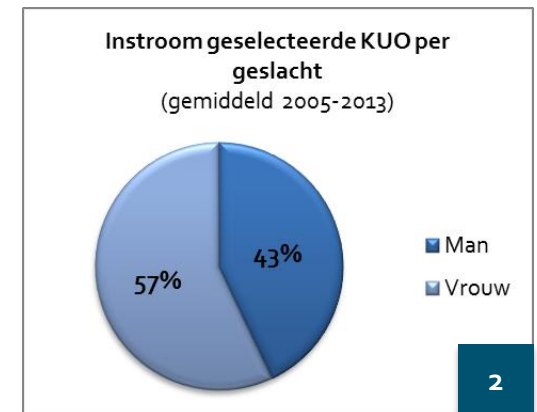
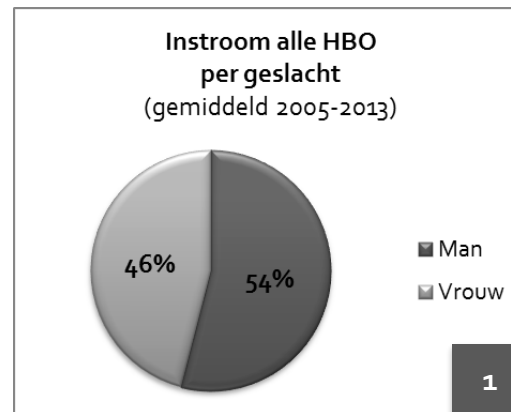
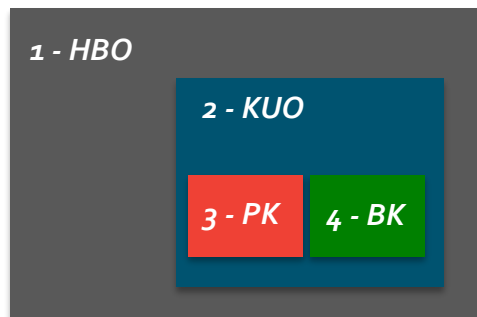
HBO – instroom in indexcijfers

15

- De totale instroom in HBO-kunstopleidingen is langdurig constant, waarbij de PK-opleidingen met gemiddeld 1,3% per jaar stijgen en de instroom in BK opleidingen sinds 2005 met gemiddeld 3% per jaar daalt.
- Een niet zonder meer te verklaren uitschieter is het jaar 2011 met een daling van -7% voor alle KUO.

- In de HBO-kunstopleidingen stromen gemiddeld 57% vrouwen in. Dit ligt 11% boven het gemiddelde van alle HBO-opleidingen.
- Er zijn grote verschillen tussen BK en PK. In BK bestaat de instroom voor 70% uit vrouwen.

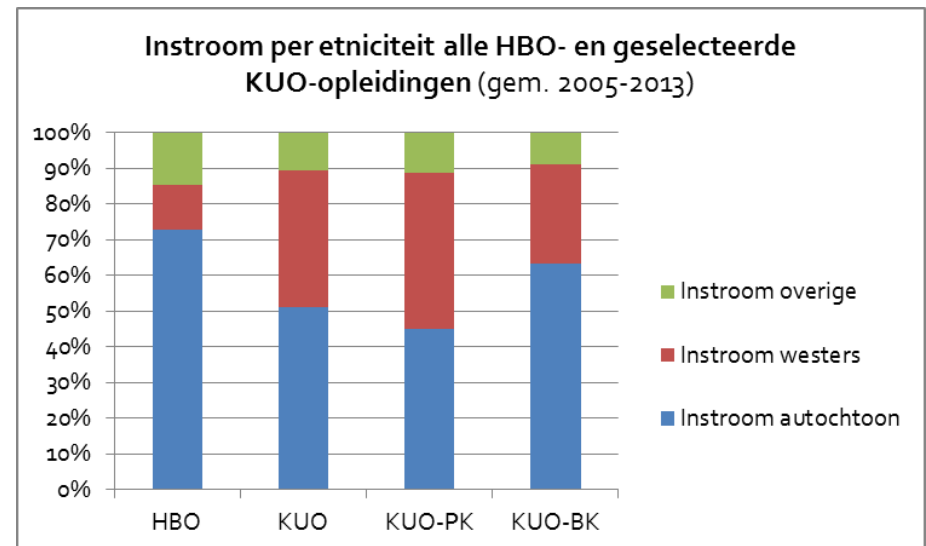

HBO – instroom naar etniciteit (1/2)

17

- Gemiddeld stromen in een KUO-opleiding significant meer studenten met een westers-allochtone achtergrond in dan in een gemiddelde HBO-opleiding. Ongeveer 35% van de instromende KUO-studenten heeft een westers-allochtone achtergrond, vergeleken met ca. 15% bij alle HBO-opleidingen.
- Ongeveer de helft van de instromende KUO-studenten is autochtoon; vergeleken met ca. 75% van de studenten bij alle HBO-opleidingen.
- In de BK-opleidingen is het aandeel van autochtone studenten (ca. 65%) hoger dan bij de PK-opleidingen (ca. 45%).
- Inzoomend: in 2013 zijn 2234 studenten ingestroomd in een PK-opleiding, waarvan 966 westers allochtoon (=43%). Van deze 966 westers allochtonen studeren 742 muziek (435 bachelor en 307 master). In BK-opleidingen zijn 911 studenten ingestroomd, waarvan 256 westers allochtoon (=28%). 82 procent van hen studeert autonome beeldende kunst (172 bachelor, 39 master).

HBO – instroom naar etniciteit (2/2)

18

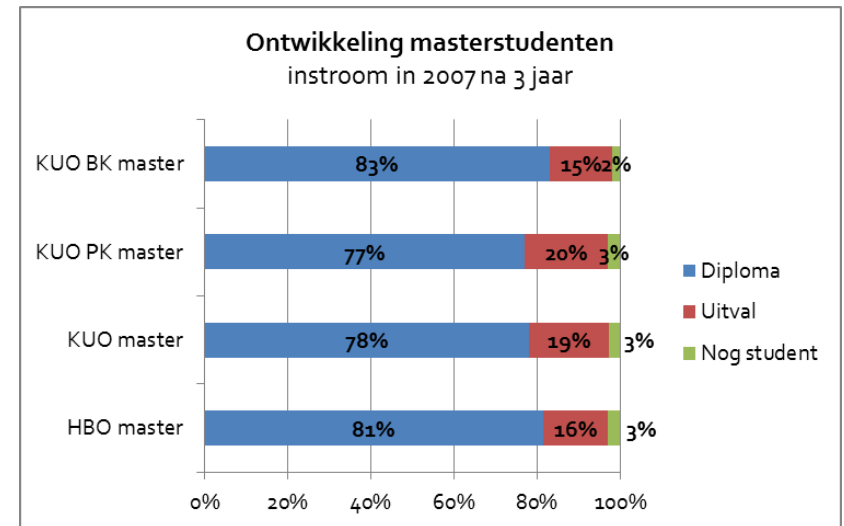
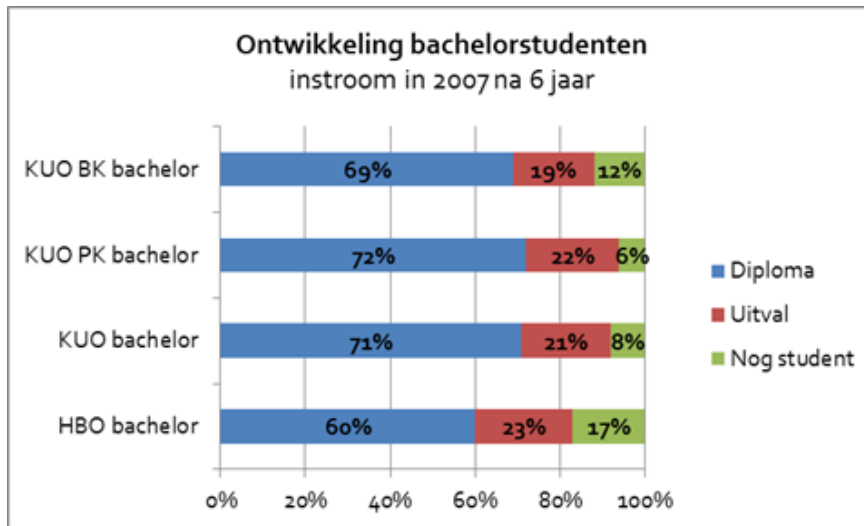
- De uitkomsten stroken met het beeld in het rapport 'Onderscheiden, verbinden, vernieuwen', van de Commissie Dijkgraaf. Daarin wordt geconcludeerd dat 'Nederland er er in deze expanderende 'wereldmarkt van talent' relatief goed voor staat – zeker wat betreft het KUO. Talenten uit vele landen willen hier hun gaven leren ontplooiën. Er valt voor hen ook veel te kiezen, want het palet van kunstopleidingen in Nederland is veelkleurig en hoogwaardig.'
-

HBO – studieresultaat bachelor en master

19

- Het uitvalpercentage bij de KUO-bacheloropleidingen in het HBO is met 20% iets lager dan het uitvalpercentage van de gemiddelde HBO-bachelorstudent. Bij de masteropleidingen geldt het omgekeerde.

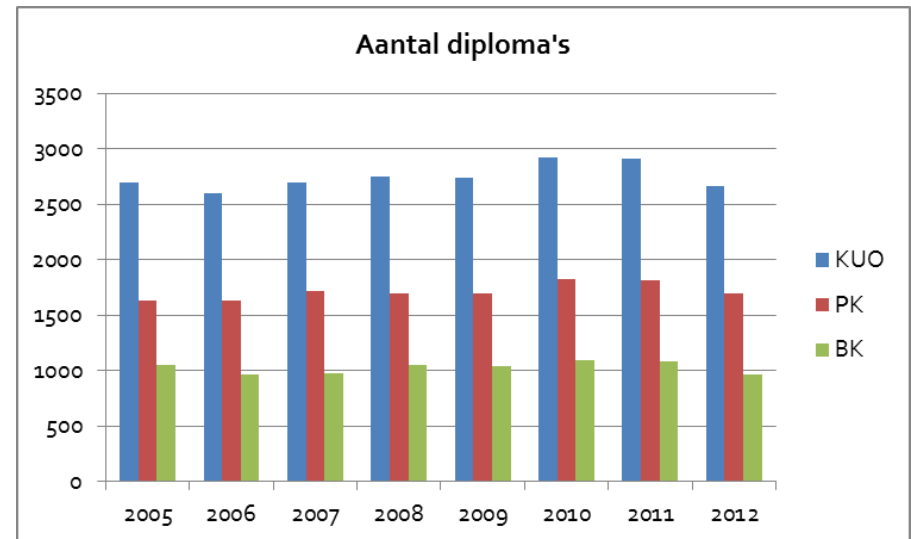

HBO – uitstroom per jaar (1/2)

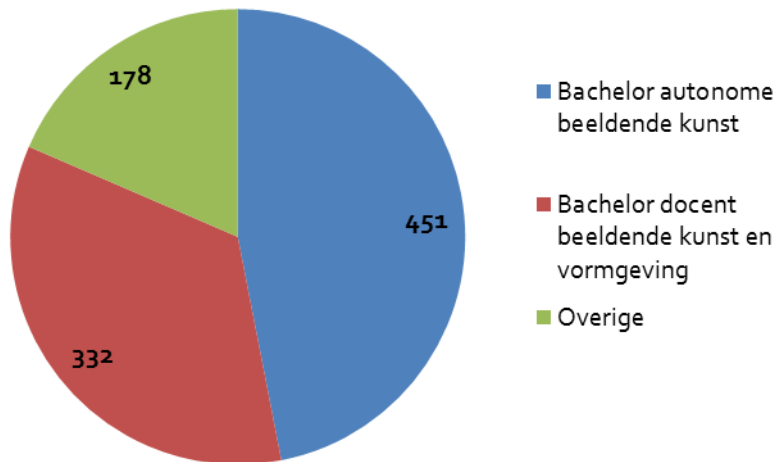
20

- Het aantal studenten dat met een diploma in KUO op de arbeidsmarkt stroomt ligt jaarlijks tussen de 2.600 en 2.900. Jaarlijks behalen:
 - tussen 1.600 en 1.800 studenten een PK-diploma (waarvan ca. 1.100 muziek; 300 a 400 hiervan met docentenopleidingen)
 - tussen 900 en 1.100 studenten een BK-diploma's (waarvan ca. 450 beeldende kunst; 300 a 400 hiervan met docentenopleidingen)
- Het aantal diploma's in de KUO opleidingen is in 2012 grofweg gelijk aan het aantal in 2005
- Het grootste deel van de uitstroom is in algemene BK of PK opleidingen, zoals 'Autonome beeldende kunst' en 'Muziek', daarom is een nader onderscheid naar maker en uitvoerende niet mogelijk.

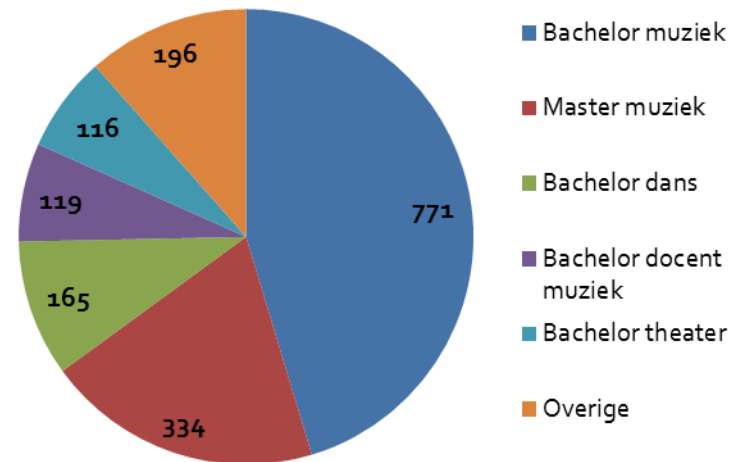

- De bachelor- en masteropleidingen voor muziek samen maken ca. 70% uit van het aantal PK-diploma's in 2012.
- Bijna de helft van alle BK-diploma's in 2012 komt uit de opleiding bachelor autonome beeldende kunst.
- Het aantal afstudeerders in specifieke 'makersopleidingen', zoals theatervormgeving/ beeldregie en choreografie is beperkt, vandaar dat deze in de onderstaande figuur niet zelfstandig staan opgenomen.

Aantal diploma's per BK-opleiding in 2012

Aantal diploma's per PK-opleiding in 2012

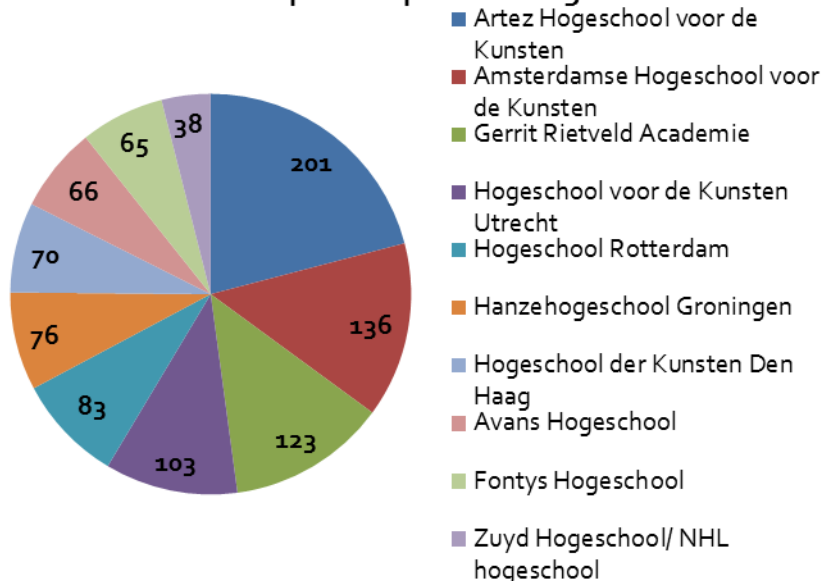

HBO – aantal diploma's PK en BK per instelling

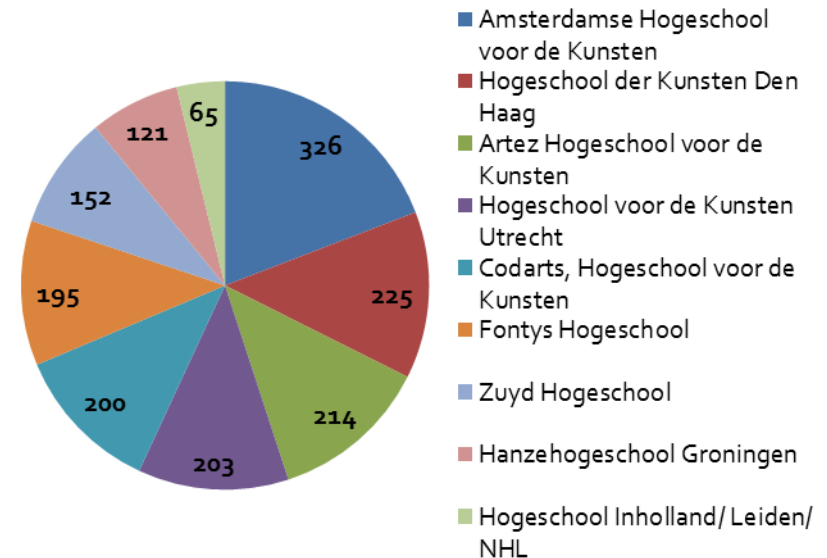
22

- Voor de BK-instellingen domineren 4 instellingen in het overzicht van het aantal diploma's in 2012: Artez Hogeschool voor de Kunsten, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Gerrit Rietveld Academie en Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
- Bij HBO PK opleidingen worden de meeste diploma's behaald bij de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De verdeling is verder redelijk evenwichtig onder de overige grootste instellingen

Aantal BK-diploma's per instelling in 2012

Aantal PK-diploma's per instelling in 2012

- 1 Cijfer HO levert nog een aantal 'kleinere' interessante inzichten op, bijvoorbeeld:
 - In 2012 waren er 771 studenten die een bachelor in muziek hebben behaald, en 334 studenten met een master in muziek. Dit is een verhouding van ongeveer 70/30. Bij theater daarentegen zijn er 116 studenten met een bachelordiploma, en slechts 5 met een master, een verhouding van 96/4.
 - De grootste KUO opleiding is de bachelor vormgeving, die we niet hebben meegenomen in de analyse. Dit is tegelijkertijd de enige grote opleiding die niet is meegenomen.
 - Rond drie kwart van de KUO studenten zit in opleidingen die met enige waarschijnlijkheid kunnen leiden tot een professie in de beeldende kunst of de podiumkunsten.
 - Het aantal diploma's in 2012 ligt bij 11 van de 15 hogescholen binnen een marge van plus/min 10% ten opzichte van 2005. Bij 8 van deze hogescholen is er sprake van een daling (tot min 10%), bij de andere 3 van een stijging (tot plus 10%). De 4 overige hogescholen kennen telkens een stijging van meer dan 10%, waarbij dit in drie gevallen hogescholen betreft met zeer weinig studenten in de relevante opleidingen. De enige hoge school met veel studenten in relevante opleiding én een stijging van meer dan 10% is de HKU (plus 15%).
-

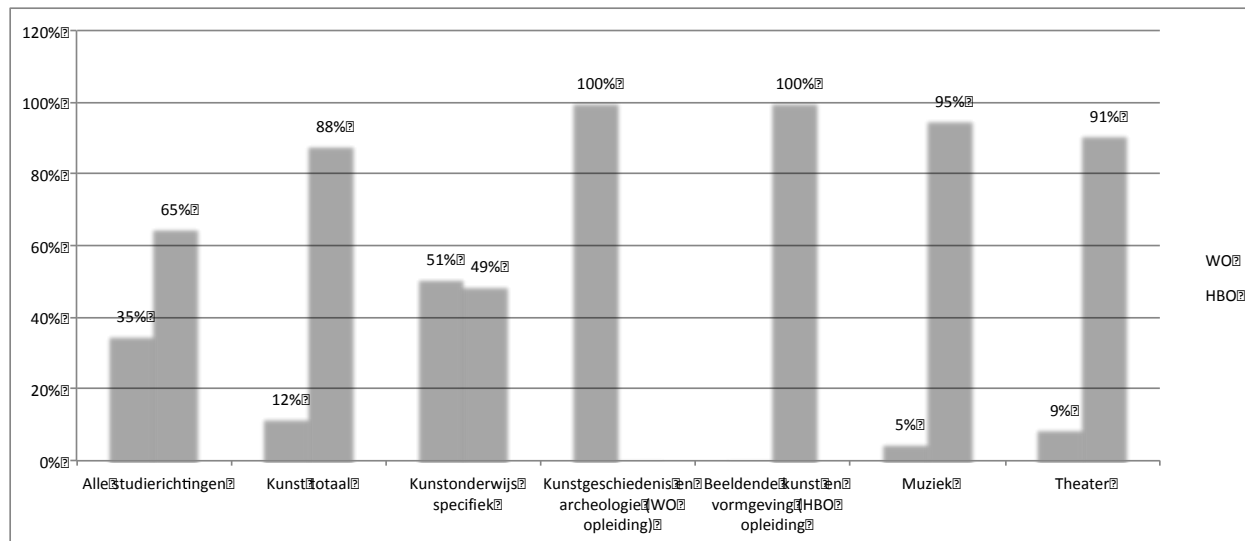

- **Deel 3 - WO**
-

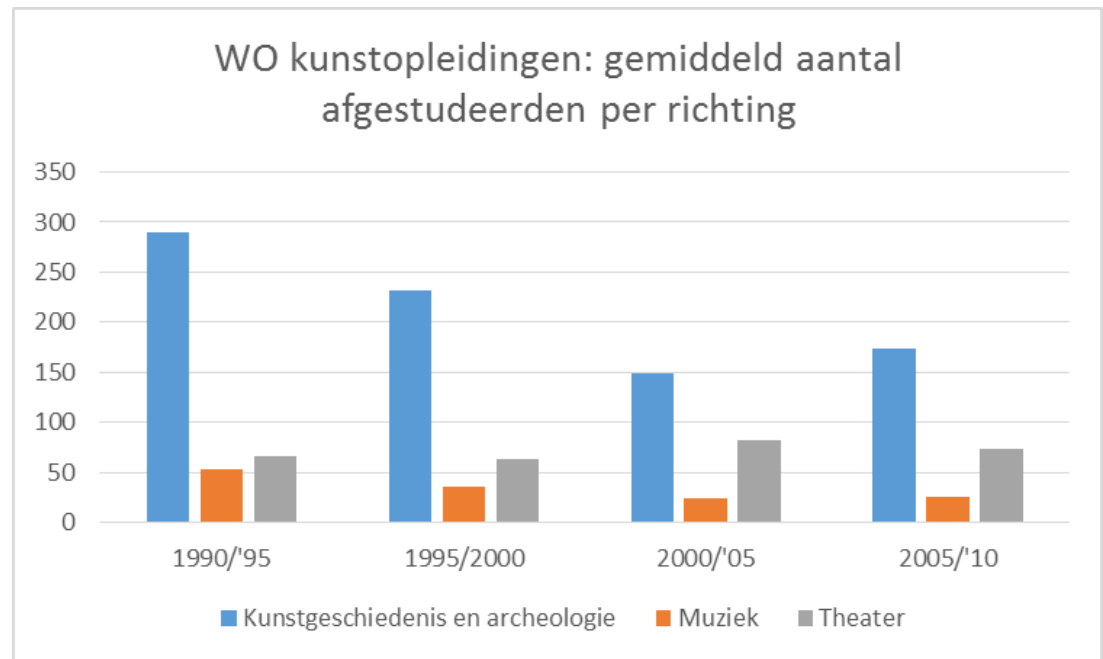
- Voor het WO is de databasis minder breed dan voor het HBO. Er zijn cijfers beschikbaar bij het CBS, maar deze bevinden zich op een hoog abstractieniveau.
 - De relevante codes in de CBS systematiek laten zien welke studierichtingen we mee kunnen nemen. Op het meest gedetailleerde niveau zijn dit de volgende codes:
 - 21003 – Kunstonderwijs specifiek
 - 21103 – Kunstgeschiedenis en archeologie
 - 21106 – Beeldende kunst en vormgeving
 - 21203 – Muziek
 - 21206 – Theater
 - Deze keuze is niet vrij van problemen. In code 21103 is kunstgeschiedenis relevant (immers, hier zitten mogelijk ook toekomstige bemiddelaars), maar archeologie minder; in code 21106 geldt dit voor beeldende kunst (relevant) en vormgeving (minder). Een nadere detaillering is op basis van de beschikbare gegevens niet mogelijk.
-

- We zien in de cijfers van het CBS dat er relatief minder instroom in de WO opleidingen in de relevante sectoren is dan bij het HBO:
 - Voor de studierichting kunstonderwijs specifiek stroomt een meerderheid van de studenten het WO in (51/49)
 - Jaarlijks is er een instroom van zo'n 100-150 mensen in de studierichtingen muziek en theater (WO)
- In totaal zit 12% van de instroom in de relevante studierichtingen in het WO, 88% in het HBO. Als we naar alle studierichtingen in het WO en HBO kijken, is de verhouding 35/65.

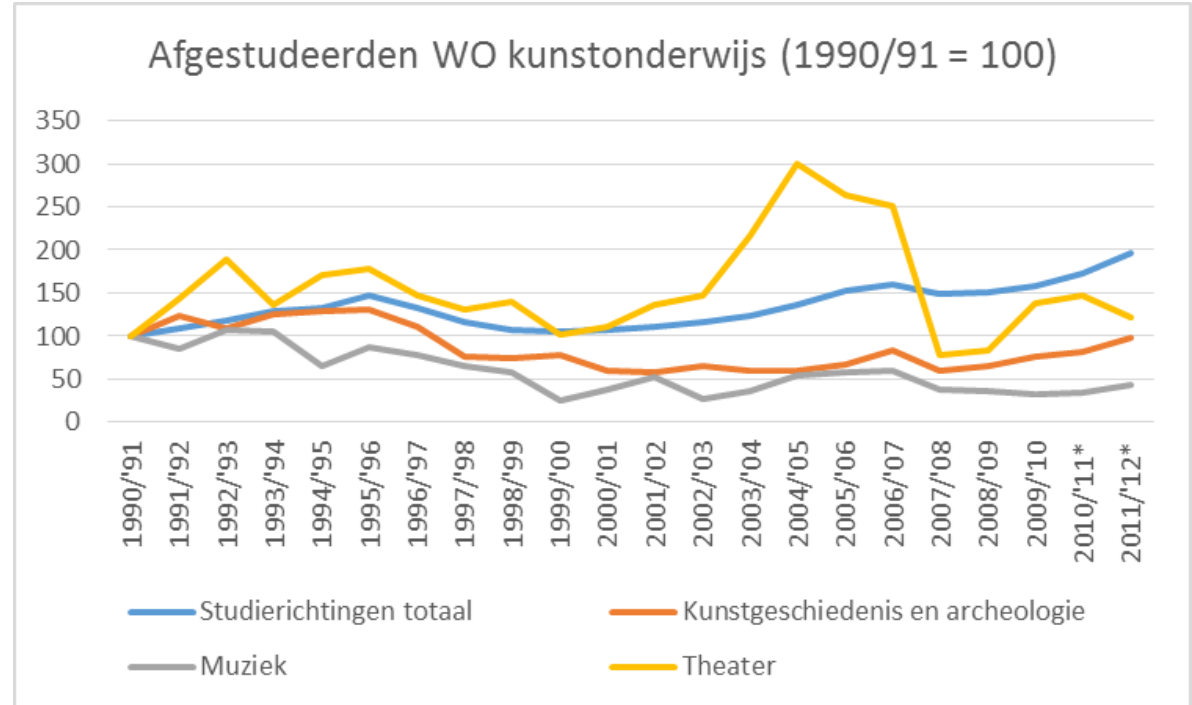

- Om te corrigeren voor uitschieters is in onderstaande figuur het gemiddeld aantal afgestudeerden over steeds een periode van 5 jaar weergegeven.
- Het grootste deel van de afgestudeerden in de categorie 'kunstgeschiedenis en archeologie' betreft 'kunstgeschiedenis (in 2010 173 van de 184)

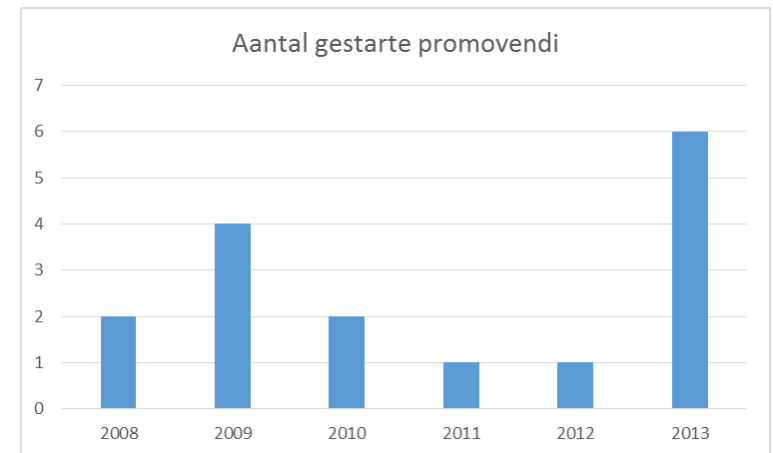

- Voor de vergelijking is naast de relevante opleidingen ook het verloop van 'studierichtingen totaal' meegenomen. Dit is het totaal van alle afgestudeerden op het WO.
- Waar de uitstroom in WO-opleidingen in totaal is verdubbeld in 2 decennia, is de uitstroom bij muziek gedaald en theater na veel schommelingen ongeveer gelijk gebleven.
- Kunstgeschiedenis en archeologie is na wat schommelingen op het niveau van 1990.
- Het verloop van de cijfers van de relevante WO-richtingen is grillig in vergelijking tot 'totaal'. Dit komt door de kleine aantallen.

- Studenten kunnen promoveren in de kunsten via PhDArts. Dit is een samenwerkingsverband tussen Universiteit Leiden en de Koninklijke Akademie van Beeldende Kunst (KABK). Het promoveren 'op een kunstwerk' is uniek in Nederland. Het programma bestaat sinds 2008.
- De promovendi dienen tijdens het promotietraject in hun eigen levensonderhoud te voorzien, slechts reiskosten worden beperkt vergoed door het programma.
- De instroom per jaar is wisselend. Sinds 2008 zijn er 16 kunstenaars begonnen. Uit de fluctuaties zijn geen conclusies te trekken. Tot nu toe zijn er ieder jaar ongeveer evenveel aanmeldingen.
- Gezien de kleine aantallen gestarte promovendi is een onderscheid in Nederlands en buitenlands niet zinvol.

- **Deel 4 – Postacademische instellingen**
-

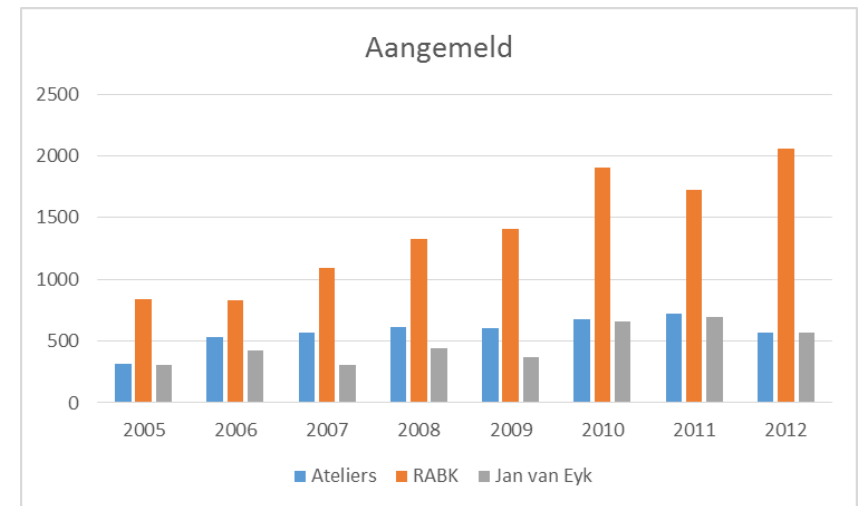
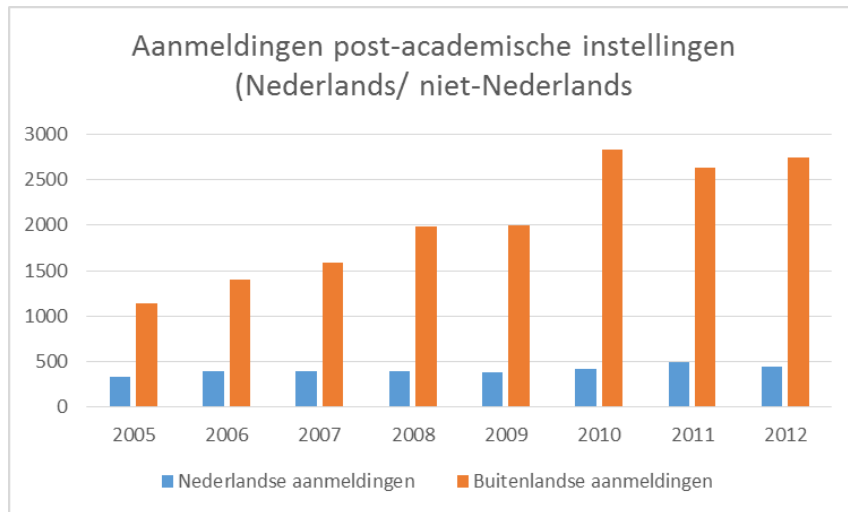
- We hebben bij de vier postacademische instellingen op het gebied van de beeldende kunst data opgevraagd over aanmeldingen en toelatingen. De ontvangen data geven een goed beeld over de meerjarige ontwikkeling.
 - In de periode 2005-2012 stijgt het aantal aanmeldingen bij postacademische instellingen fors. In 2010 en 2012 zitten pieken. Dit komt door de enorme hoeveelheid buitenlandse aanmeldingen bij het RABK in die jaren (respectievelijk 1.616 in 2010 en 1.744 in 2012).
 - Het EKWC heeft in tegenstelling tot RABK, De Ateliers en Jan van Eyck alleen data beschikbaar over 2009 en 2010. Daarom rapporteren we daar beknopter over en is het EKWC niet opgenomen in de figuren op de volgende pagina's.
-

Postacademische instellingen – aanmeldingen

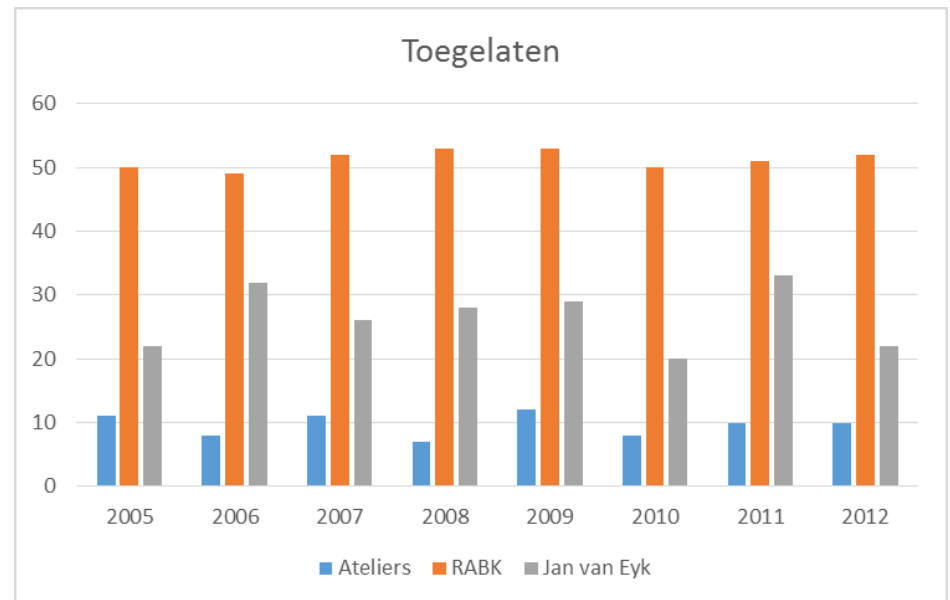
32

- Zo'n twee derde van de aanmeldingen komt in 2012 binnen bij de RABK, dit betreft zo'n 2.000 aanmeldingen. Telkens een zesde van de aanmeldingen (telkens ca. 600) komen binnen bij De Ateliers en bij Jan van Eyck. In 2007 kwam de helft van de aanmeldingen bij RABK binnen. De stijging van de aanmeldingen zit dus voor een groot deel bij het RABK.
- Ongeveer 90% van de aanmeldingen in 2012 zijn buitenlanders.
- De cijfers beschikbaar van het EKWC geven het volgende beeld. In 2009 zijn er door EKWC 20 deelnemers gekozen uit 83 aanmeldingen, 7 hiervan bezitten de Nederlandse nationaliteit. In 2010 was het aantal aanmeldingen 141 waarvan er 33 zijn gekozen, waarvan 11 Nederlands.

- Uit de cijfers blijkt dat het toelatingsbeleid van de postacademische instellingen verschilt. Terwijl bij de RABK telkens zo'n 50 residents zijn toegelaten (voor tweejarige residencies, dus zo'n 25 personen per jaar). Bij de andere instellingen schommelt dit getal sterker. Dat duidt erop dat bij RABK altijd de 25 beste aanmeldingen worden toegelaten (hetgeen consistent is met een groot aantal aanmeldingen), terwijl bij de andere instellingen naar aanleiding van de (kwaliteit van de) aanmeldingen wordt besloten hoeveel plaatsen worden beschikbaar gesteld.
- Terwijl zo'n 90% van de aanmeldingen buitenlanders betreft, is dit beeld bij het aantal aangenomen kunstenaars minder scheef.

<i>2012, in procenten</i>	Aanmeldingen Nederlanders	Toelatingen Nederlanders
RABK	15%	50%
De Ateliers	18%	40%
Jan van Eyck	6%	14%

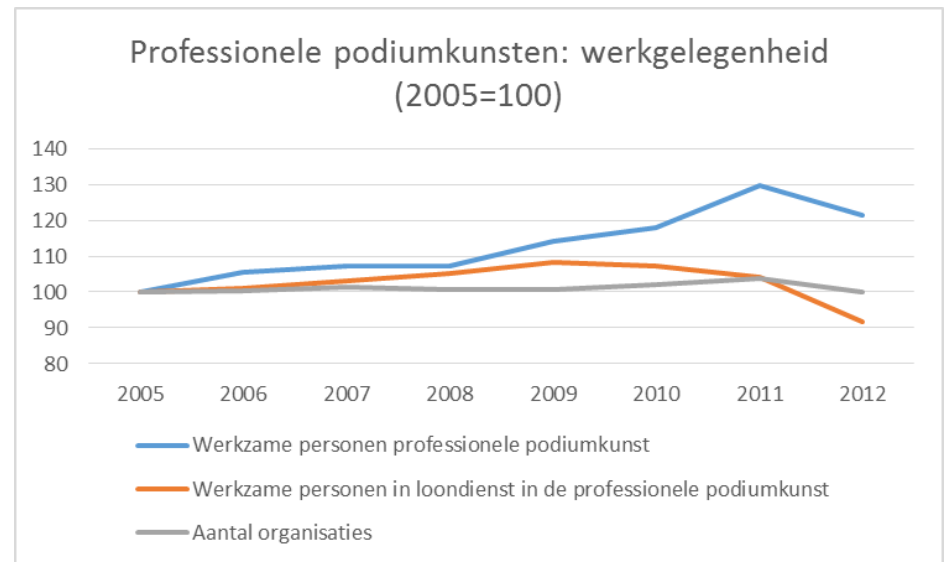

- **Werkgelegenheid**
-

- In de onderzoeksvragen is onder andere de vraag opgenomen hoeveel van de afstudeerders uit de verschillende opleidingsrichtingen doorstromen naar de professie.
 - Hierover zijn helaas geen gegevens beschikbaar in de voor dit onderzoek gebruikte gegevensbronnen (CBS, 1 Cijfer HO, directe data-uitvraag bij postacademische instellingen).
 - We kunnen deze vraag daarom niet eenvoudig beantwoorden; wel kunnen we een antwoord benaderen door naar de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de podiumkunsten en de beeldende kunsten te kijken.
 - We hebben waar nuttig gegevens van bestaande rapporten benut.
-

- Bij het CBS zijn gegevens beschikbaar over de werkgelegenheid in de 'professionele podiumkunsten'.
- Hieruit blijkt dat er in 2005 16,800 personen werkzaam waren in de 'professionele podiumkunsten', in 2012 waren het er 20,400. Deze stijging vond echter plaats in de jaren 2005-2011. Tussen 2011 en 2012 was er sprake van teruglopende werkgelegenheid.
- Als we nader inzoomen op deze cijfers, dan zien we een interessante ontwikkeling. Het aantal personen in loondienst daalt al sinds 2009 en ligt nu onder het niveau van 2005. Tegelijkertijd is het aantal organisaties stabiel, en ligt het aantal 'werkzame personen' hoger dan in 2005.
- Met andere woorden: organisaties in de podiumkunsten hebben tegenwoordig gemiddeld meer mensen aan zich gebonden, maar minder in loondienst.

Werkgelegenheid – beeldende kunst (1/2)

37

- Het CBS rapporteert in een cijferreeks over het aantal bedrijven in de 'scheppende kunsten'. Aangezien deze bedrijven zijn ingedeeld volgens grootteklassen, kunnen we een inschatting maken van het totale aantal werkzame personen.

	Gemiddeld werkzaam	2010	2011	2012	2013	2014
Totaal aantal bedrijven		20.440	24.005	25.995	26.380	27.595
1 werkzame persoon	1 person	19.625	23.145	25.115	25.510	26.715
2 werkzame personen	2 personen	665	690	710	715	715
3 tot 5 werkzame personen	4 personen	90	110	110	100	115
5 tot 10 werkzame personen	7,5 personen	40	40	35	35	30
10 tot 20 werkzame personen	15 personen	10	10	15	15	15
20 tot 50 werkzame personen	35 personen	10	10	10	5	5
Inschatting totaal aantal werkzame personen		22,115	25,765	27,813	28,003	29,230

- Volgens deze benadering komen we op zo'n 29.000 werkzame personen in de 'scheppende kunsten' in 2012. Dit getal is hoger dan aantallen die tot enkele jaren geleden door het CBS gerapporteerd werden. Dit komt doordat er met ingang van 2013 een additionele bron wordt gebruikt bij het vaststellen van bedrijfsactiviteiten van eenmanszaken als criterium voor het opnemen in de bedrijvenpopulatie. Ook heeft in de afgelopen jaren een aanpassing van de definitie plaatsgevonden, waarbij met name het urencriterium (minimaal 15 uur per week werkzaam in een sector) is losgelaten. Het is daardoor aannemelijk dat er in de 'nieuwe' definitie ook eenmansbedrijven tussen zitten terwijl deze niet het belangrijkste inkomen voor de eigenaar genereren.
 - De definitie van 'scheppend kunstenaar' is breder dan de definitie van 'beeldend kunstenaar'. Onder de scheppende kunsten vallen schilders; pottenbakkers, beeldhouwers, glazeniers; edelsmeden, zeefdrukken, schrijvers, dichters, componisten, choreografen en restaurateurs van kunst. De groep omvat ook schrijvers van technische handleidingen en gebruiksaanwijzingen.
 - Conclusie: we kunnen niet goed in kaart brengen hoeveel professioneel beeldend kunstenaars er zijn.
-

Werkgelegenheid – uitstroom in beroep 'kunstenaar'

39

<i>Genoten HBO voltijdopleiding:</i>	<i>Deel dat nu kunstenaar is:</i>	<i>Naast kunstenaar zijn er*:</i>
Theatermaker	60%	9% elektromonteur, 6% docent talen en expressie.
Docent drama	18%	64% docent talen en expressie
Danser	72%	5% verkoper, 5 % docent talen en expressie, 5% elementaire beroepen
Autonome beeldende kunst	54%	Overig deel niet gespecificeerd
HBO docent beeldende kunst en vormgeving	10%	44% docent talen en expressie, 9% verzorgend personeel.

** Percentages tellen niet op tot 100, bij niet representatieve respons worden uitkomsten niet meegenomen, cijfers mei 2014.*

- De cijfers zijn afkomstig van de website het onderzoekscentrum voor onderwijs en arbeidsmarkt (ROA) van de Universiteit van Maastricht.
- Het ROA voert schoolverlatersonderzoeken uit. Bij deze jaarlijkse onderzoeken worden de afgestudeerden ongeveer anderhalf jaar na het behalen van het diploma benaderd.
- De cijfers zeggen niet dat de respondenten voltijd of uitsluitend kunstenaar zijn.
- We kennen niet de exacte omvang van de steekproef. Het ROA vermeld geen dekkingsgraad. De steekproef voor het totaal van 'Taal en Cultuur' is in 2011 ruim 4.400 personen.
- De steekproef wordt jaarlijks herhaald, waardoor actualisatie van de cijfers plaatsvindt.

Werkgelegenheid – werkloosheid en inkomensniveau

40

<i>Gevolgde opleiding</i>	<i>Werkloosheid in % (1-3 maanden na afstuderen)</i>	<i>Werkloosheid in % (18 maanden na afstuderen)</i>	<i>Gemiddeld bruto maandloon in euro (voltijd)</i>
PK: Theatremaker	11%	6%	1.724
PK: Docent drama	4%	4%	1.838
BK: Autonome beeldende kunst	7%	13%	1.122
BK: Film en televisie	17%	9%	2.350
KUO totaal	11%	8%	1.605
HBO totaal	15%	4%	2.108

- Het percentage HBO-KUO studenten dat tijdens of meteen na afstuderen een baan heeft gevonden verschilt niet significant van het totaal van HBO studenten. Het beeld daarna is diffuus.
- Het bruto maandloon is het maandloon dat met het beroep (of combinatie van beroepen) anderhalf jaar na afstuderen wordt verdiend. Het gaat dus niet noodzakelijkerwijs om inkomsten als kunstenaar.
- Als bron is het rapport 'Onderscheiden, verbinden, vernieuwen' gebruikt. Dit rapport is gebaseerd op data van ROA.
- De omvang van de steekproef is gelijk aan wat is vermeld op de vorige sheet.